

בש"פ 4502/15 - עדאל מריסאת נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4502/15

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העורר: עדאל מריסאת

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת ביהמ"ש המחוזי בנצרת (סגן הנשיא ת' כתילי) במ"ת 30977-05-15

תאריך הישיבה: י"ח בתמוז התשע"ה (5.7.2015)

בשם העורר: עו"ד אמיר נבון; עו"ד רמי שבו

בשם המשיבה: עו"ד מורן פולמן

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (סגן הנשיא ת' כתילי) מיום 25.6.2015 במ"ת 30977-05-15, בה הורה על מעצר העורר עד תום ההליכים.

2. ביום 17.5.2015 הוגש נגד העורר ושניים נוספים כתב אישום לבית המשפט המחוזי בנצרת. העורר הוא נאשם 1 בכתב האישום, הכולל 5 אישומים, כאשר אישומים 1, 3 ו-4 מתייחסים לעורר. בהתאם לכתב האישום, הנאשמים קשרו קשר להשתלט על חלקות קרקע שונות באמצעות זיוף מסמכים שונים והעברת הבעלות לידיהם, תוך נישול הבעלים המקוריים. הנאשמים איתרו חלקות קרקע שבעליהן נפטרו, ואז זייפו בעצמם או באמצעות אחרים ייפוי כוח נטריוני, כביכול משנות ה-50 של המאה הקודמת, לפיו מכרו הבעלים את החלקות לבני משפחה מבוגרים שלהם. הנאשמים הוסיפו וזייפו מסמכים נוספים שנדרשו לצורך העברת הבעלות בקרקע, ופעלו מול רשויות המדינה להסדרת רישום הבעלות תוך שימוש במסמכים המזויפים, ותוך שהם נסמכים על היכולת המקצועית ועל כישוריו של אחד מהם, שהוא עורך דין במקצועו. בחלק מהמקרים הנאשמים אף פנו לבתי משפט שונים בתביעה לסעד הצהרתי בדבר בעלותם בקרקעות, הציגו את המסמכים המזויפים ויצרו מצג שווא לפיו מדובר במסמכים מקוריים ובעסקאות כשרות. בחלק מהמקרים מכרו הנאשמים את החלקות לאחר שעברו לרשותם. במקרים בהם בעלי הקרקעות החוקיים גילו את הדברים ופתחו בניסיונות להשיב את הקרקע לידיהם, הנאשמים יצרו איתם קשר איימו עליהם וסחטו מהם באיומים סכומי כסף תמורת השבת הקרקע, או אילצו אותם למכור להם את הקרקע במחיר נמוך מערכה.

3. בגין חלקו בפרשה הואשם העורר באישומים 1 ו-3 בעבירות הבאות: קשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 לחוק; זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, לפי ס' 418 לחוק; שימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 420 לחוק; קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וניסיון לקבלת דבר במקרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 ספא לחוק; תקיפה, לפי סעיף 379 לחוק; איומים, לפי סעיף 192 לחוק, הסגת גבול כדי לעבור עבירה, לפי סעיף 447(א)(1) לחוק; שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק; מרמה, לפי סעיפים 220(4) ו-5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961; ונהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף, עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961. כמו כן הואשם העורר לבדו באישום 4 בגין החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית (112 שתילי קנביס), עבירה לפי סעיפים 7(א) ו-ג) לפקודת הסמים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

4. עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה לעצור את הנאשמים עד לתום ההליכים נגדם. בדיון ביום 25.5.2015 הסכים העורר כי קיימות ראיות לכאורה בנוגע לאישומים המיוחסים לו וכן עילת מעצר, ובית המשפט התבקש להורות על עריכת תסקיר מבחן בעניינו, במסגרתו יבחן שחרורו לחלופת מעצר.

5. ביום 17.6.2015 התקבל תסקיר שירות המבחן בעניינו של העורר. שירות המבחן התרשם מאדם בעל בטחון עצמי, המתנהל באופן פורץ גבולות במישורים שונים בחייו, ללא יכולת להפנים את השלכות מעשיו. העורר נוטה להציג את עצמו באופן חיובי ולהשליך את האחריות למעשיו על גורמים חיצוניים. צוין גם כי לעורר הרשעות קודמות, בין היתר בגין התחזות לאדם אחר במטרה להונות. יחד עם זאת, שירות המבחן ציין כי מעצרו של העורר והפגיעה במעמדו מהווים עבורו גורמים הרתעתיים, ולפיכך הסיכון להישנות מעשים דומים למיחס לו בכתב האישום הוא בינוני. שירות המבחן ציין כי התלבט בגיבוש המלצתו באשר לאפשרות של שחרור העורר לחלופת מעצר, אך לבסוף המליץ על שחרור למעצר בית יחד עם איזוק אלקטרוני וערבויות גבוהות, וכן צו פיקוח מעצר שיאפשר שילוב העורר בקבוצה טיפולית לעצורי בית.

6. בהחלטתו מיום 25.6.2015 דחה בית המשפט את המלצת שירות המבחן לשחרר את העורר לחלופת מעצר. בית

המשפט קבע כי המעשים המיוחסים לעורר מבטאים מסוכנות ברורה לשלום הציבור, תעוזה, תחכום והיעדר מורא מן החוק. לפיכך, ונוכח התלבטות שירות המבחן בענין, כמו גם עברו הפלילי של העורר, נקבע שאין מקום לשחרר את העורר ממעצר. בית המשפט ציין כי לאור מכלול הנסיבות לא ניתן לתת בעורר את האמון הנדרש לצורך שחרור בערובה, וגם המפקחים שהתייצבו בבית המשפט לא הותירו רושם כי ביכולתם להציב לו גבולות ולשמש מפקחים ראויים.

על החלטה זו הוגש הערר שבפני.

עיקרי טענות הצדדים

7. בעררו העורר טוען שבית המשפט שגה בהחלטתו להורות על מעצרו עד תום ההליכים, חרף ההמלצה הברורה של שירות המבחן. נטען, כי שירות המבחן מצא פגמים במסוכנות העורר, ואף קבע כי למעצר אפקט מרתיע ואפקטיבי עליו. העורר מוסיף וטוען כי הרשעותיו הקודמות אינן דומות למעשים המיוחסים לו כעת, ואינן מלמדות על מסוכנות חמורה המצדיקה שלילת חירות בניגוד להמלצת שירות המבחן. בערר מודגש, כי אין לייחס יתר משקל לעובדה שהעורר מטשטש מעורבותו ולא לוקח אחריות על מעשיו, שעה שבית משפט זה קבע פעמים רבות כי לא ניתן לצפות להודאה של אדם במסגרת תסקיר מעצר, כאשר עדיין עומדת לו חזקת החפות. העורר סבור גם כי קביעת בית המשפט, לפיה המפקחים שהוצעו אינם מתאימים שגויה, ולא תואמת חקירתם בבית המשפט ואת המלצת שירות המבחן בעניינם. לשיטתו, החלופה שהציע היא ראויה והרמטית, ויש בה כדי להפיג את המסוכנות הנשקפת ממנו. בערר מצוין גם כי ביום 20.5.2015 הוגש כתב אישום נפרד נגד 7 נאשמים נוספים אשר נחקרו במסגרת אותה הפרשה, הכולל 16 אישומים דומים במהותם למעשים המתוארים במקרה דנן (מ"ת 39899-05-15). שלושה מבין הנאשמים שם שוחררו ממעצר עוד בטרם הגשת כתב האישום, ושלושה אחרים שוחררו ביום 31.5.2015 בהסכמת המשיבה. נאשם אחד עודנו במעצר.

בטיעון בעל פה בדיון לפני חזר בא כוח העורר על טענותיו האמורות. נטען גם כי המשפט צפוי להמשך זמן רב, וכן כי בנוגע לאישום השלישי, שהוא האישום החמור ביותר נגד העורר, אין עדויות ישירות שמסבכות אותו, ועובדה זו מחלישה את הצידוק למעצר.

8. באת כוח המדינה תמכה בהחלטת בית משפט קמא. לדבריה, החומרה במקרה דנן נובעת מהשילוב של עבירות מרמה, אלימות וסמים, היוצר את המסוכנות הנשקפת מהעורר. המדובר בשורה של איומים חמורים, כולל על עורך הדין של הבעלים החוקיים של המקרקעין, וזאת לצד מרמה וסחיטה. כן נטען כי עבירת הסחיטה באיומים מעוררת גם חשש אינהרנטי לשיבוש הליכי משפט. צוין גם עברו הפלילי של העורר הכולל 5 הרשעות קודמות, כולל אי-ציות לצווים של בתי משפט, וכי מעשי העורר בפרשה זו כמו גם עברו הפלילי מצביעים על אדם שאין לו מורא מהחוק. לבסוף צוין, כי התסקיר בעניינו של העורר אינו חיובי, ולא בכדי התלבט שירות המבחן בהמלצתו. צוין לענין זה שהתסקיר לא התייחס לעבירת הסמים ולמשמעותה לענייננו.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון ובחינה לא ראיתי כל עילה המצדיקה התערבות בהחלטת בית המשפט קמא.

עמוד 3

10. כמצוין לעיל, העורר הסכים בדיון לפני בית משפט קמא לקיומן של ראיות לכאורה וכן לקיום עילת מעצר.

11. המדובר בענייננו בשורה ארוכה של עבירות חמורות, המשלבות מעשי מרמה מורכבים ועבירות אלימות, הכוללות בין היתר עבירות של סחיטה באיומים, זיוף, שימוש במסמך מזויף, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; תקיפה, איומים, הסגת גבול ושיבוש מהלכי משפט, וזאת לצד עבירות מס, נהיגה ללא רישיון והחזקת 112 שתילי קנבים.

חומרת העבירות המיוחסות לעורר, כמו גם נסיבות ביצוען, כולל הצגת מסמכים כוזבים בהליכי בית משפט, מצביעים על מסוכנות גבוהה ועל אדם נטול עכבות וחסר מורא מהחוק.

12. בנסיבות אלה, ונוכח עברו הפלילי של העורר - הכולל גם עבירות אי-ציות לצווי בית משפט וניסיון התחזות לאחר במטרה להונות - לא ייפלא כי בית משפט קמא לא מצא מקום לתת בעורר אמון, שהוא תנאי בסיסי לכל אפשרות של שחרור בחלופת מעצר.

לכך יש להוסיף כי העורר מואשם גם בשיבוש הליכי משפט, וגם עבירות האיומים והסחיטה באיומים בהם מואשם העורר עבירת הסחיטה באיומים מבססות חשש ממשי לשיבוש הליכי משפט.

13. גם תסקיר המבחן בעניינו של העורר אינו חיובי. כמצוין לעיל, שירות המבחן התרשם מהעורר כאדם בעל בטחון עצמי, המתנהל באופן פורץ גבולות במישורים שונים בחייו, ללא יכולת להפנים את השלכות מעשיו, תוך שהוא משליך את האחריות למעשיו על גורמים חיצוניים. לא בכדי התלבט שירות המבחן באשר להמלצה בעניינו של העורר, אף כי בסופו של דבר המליץ לשחררו לחלופת המעצר המוצעת.

14. בית המשפט לא אימץ את המלצת שירות המבחן וזאת נוכח חומרת העבירות המיוחסות לעורר ומהותן, עברו הפלילי והעדר אפשרות לתת בעורר אמון. בית המשפט ציין גם כי שירות המבחן לא התייחס לעבירת הסמים המיוחסת לעורר באישום הרביעי. בית המשפט גם לא התרשם כי יש בכוחם של המפקחים שהוצעו בחלופת המעצר כדי להציב גבולות לעורר ולשמש כמפקחים ראויים עבורו. לא מצאתי כי נפל כל פגם בהחלטת בית משפט קמא או בהנמקתו.

15. אשר על כן, דין הערר להידחות.

ניתנה היום, י"ט בתמוז התשע"ה (6.7.2015).

